

Th. Lang skoles læsestrategi for 0.-6. klasse

Formålet med læsestrategien

Vi ønsker at fremme den funktionelle læsefærdighed, der defineres således: At eleverne er i stand til at læse mange forskellige tekstgenrer hurtigt med forståelse og indlevelse. Ønsket om at forbedre elevernes funktionelle læsefærdighed skyldes, at ca. 20 procent af folkeskolens afgangselever til stadighed læser så dårligt, at det får konsekvenser for deres videre uddannelsesforløb.¹ Vi vil med denne læsepolitik opkvalificere elevernes læseundervisning, således at vore elever opnår faglige, personlige og kulturelle kompetencer, som er nødvendige for at gennemføre en ungdomsuddannelse og hermed blive rustet til at deltage i samfundet som demokratiske verdensborgere.

Med læsestrategien ønsker vi også at sætte fokus på forskellige indfaldsvinkler til arbejdet med læsning. Udover at skærpe elevernes funktionelle læsefærdighed er vores fornemmeste mål at øge elevernes læselyst og læseglæde. Med disse har vi muligheden for at åbne dørene for en større verden, som er af afgørende betydning for den livsduelige verdensborger.

Læsestrategien skal sikre en kvalificeret undervisning på alle klassetrin med en naturlig progression igennem hele skoleforløbet. Her skal det fremhæves, at læsning og skrivning er ligeværdige elementer i den samlede læseudvikling og dermed af lige stor betydning for den funktionelle læsefærdighed.

Læsestrategien skal endvidere sikre de børn, som har problemer med at lære at læse. Dette sker igennem et øget fokus på evaluering af elevernes læseudvikling allerede fra 0. kl. og hele skoleforløbet igennem. Vi ved, at en tidlig indsats over for børn med læseproblemer minimerer behovet for specialundervisning senere i skoleforløbet, hvorfor dette arbejde i indskolingen har højeste prioritet.

For at hæve elevernes funktionelle læsefærdighed er vi nødt til at styrke forældresamarbejdet på denne front. Den træning, som alle elever har brug for hver dag, kan kun få de optimale betingelser i et godt samarbejde med forældrene. Det er nemlig forældrene, der i en travl hverdag skal skabe rammerne for den daglige træning hjemme. Derfor deltager læsevejlederen med et oplæg ved 0. classes forældremøde, således at forældrene føler sig klædt på til at varetage denne opgave.

Generelt om læsning i indskolingen

---

¹ Elbro, Carsten 2008: Læsevanskeligheder s. 31.

I indskolingen lægger det primære fokus til at starte med på afkodningsdelen, også det vi kalder at "knække koden". Eleverne skal tillære sig sikre afkodningsstrategier, som er fundamentet for læsningen. Vores tilgang til dette arbejde er baseret på **den syntetiske lydmetode**, hvor omdrejningspunktet er bogstavernes lyde og koblingen af disse. Ved at flytte fokus fra bogstavernes navne til fokus på lydene, forbedres elevernes afkodning markant, hvilket præger deres læseudvikling resten af skolegangen. Samtidig arbejdes via **dialogisk oplæsning** med den afgørende læseforståelse. Via oplæsning øges elevernes ordforråd og viden om verden, hvilket skærper motivationen til at blive selvstændig læser.

Læsestrategi for børnehaveklassen

Målsætning:

Med en legende, eksperimenterende og improviserende indgangsvinkel er det vores hensigt at styrke, skærpe og udvikle børnenes lyst, glæde og interesse for det talte og skrevne sprog.

Mundtligt:

- Lytte aktivt til oplæsning, fortælling og dialogisk læsning.
- Formidle budskaber gennem tegning og tilhørende tekst.
- Bruge sproget aktivt i samtalen, dialogen og refleksionen.
- Fabulere og forundres over sproget, fortælle opdigtede, fantasifulde historier, vrøvle, pjatte og lege med sproget.
- Genfortælle et hændelsesforløb.
- Lege, improvisere og eksperimenterer med rim, remser, rytmer, alfabetsange og sproglege.
- Fortælle, lytte, fabulere og genfortælle med en forståelse for at sproglige udtryk kan være forskellige.

Læsning:

- Arbejde med de tre alfabeter, lyd, form og navn.
- Identificere enkeltlyde i et ord.
- Arbejde med vokaler og konsonanter.
- Skelne forlyd, indlyd og udlyd.
- Klappe stavelser.
- Kendskab til læseretning.

Skriftligt:

- Skrive sit eget navn.
- Legeskrive.
- Skrive både store og små bogstaver.
- Børnehaveklasseavisen.

Faste tiltag/ årshjul:

- Inden skolestart holdes møde med pædagoger og/ eller sprog lærere fra børnehaven om kommende elever, som har brug for sprogstøtte i forbindelse med skolestart.
- I november tages elever med særlige behov op på K-møde. Fokus er indstilling til PPR.
- I februar genindstilles de børn, der har brug for at forlænge støtten i 1.kl.
- Overleveringsmøde i foråret. Deltagerne er kommende 1.klasses team og børnehaveklasselederne.
- Læsebåndugerne 43 – 6.
- Læsevejleder deltager i første forældremøde. Her gøres der rede for KTI, læseevalueringens formål samt forventninger til lektielæsning.

Aktiviteter:

- Børnene kan låne bøger med hjem fra skolens eget bibliotek.
- Skiftende udstillinger i klasseværelset, der inspirerer, f.eks. projekter, hvor ordkort underbygger billederne.
- Klassen forsynes løbende med billedbøger, alfabetplakater og andet materiale, der pirrer børnenes nysgerrighed.
- Opdateret læsekrog i børnehaveklassen.

Evalueringer:

- Børnehaveklasselederne foretager KTI – test i september/oktober.
- Læseevaluering på begyndertrinnet (bogstavskendskab, vokaler, ordkendskab) foretages i september/oktober. Børnehaveklasselederen forestår testen i samarbejde med læsevejlederen.
- I foråret foretages en opfølgning på Læseevaluering i samarbejde med kommende 1.klasseslærer samt læsevejlederen.

Nogle kendetegn ved et børnehaveklassebarn ved skoleårets slutning:

- Har spirende lyst til at "læse" og "skrive".
- Indgår i samtale og dialog.
- Genfortæller og fortæller selv historier.
- Formidler budskab ved en fremlæggelse eller i en børnehaveklasseavis.
- Kan genkende og læse enkelte ord.
- Leger skole, "legelæser" og "legeskriver".
- Har en begyndende forståelse for de 3 alfabeter.

Læsestrategi for 1. klasse

Målsætninger for 1. klasse

- At styrke og udvikle elevernes sproglige færdigheder.
- At give eleverne oplevelsen af at læsning åbner for en større verden af viden og oplevelser.
- At stimulere elevernes læse- og skrivelyst.
- At skabe fundament for en alderssvarende læseudvikling.

Mundtligt:

- Genfortælle et hændelsesforløb uden hjælp.
- Stå frem foran klassen og præsentere et stykke arbejde.
- Samtale om tekster, som eleven har hørt eller læst.
- Besidde et ordforråd som er dækkende for de vigtigste ord og begreber.

Læsning:

- Kunne de tre alfabeter (lyd, form og navn).
- Skelne mellem vokaler og konsonanter.
- Opdele lydrette ord i fonemer, de enkelte lyde.
- Skelne lyde og sætte disse sammen til nye ord (syntese)
- Anvende sikre afkodningsstrategier (lydere, stavelsesdele)
- Anvende relevante læsemåder (forberedt læsning, højt læsning, stille læsning, fri selvstændig læsning og skærm læsning)
- Læse lette tekster uden hjælp svarende til lix 5-10.

Skrivning/ Stavning:

- Skrive både store og små bogstaver.
- Skrive små tekster ved hjælp af børnestavning, hvor de udnytter det fonematiske princip.
- Have kendskab til de mest gængse betingede lydverdier fx udlyds e, vokaltrappen og ng – lyden.
- Kunne anvende computer til skrivning.

Faste tiltag/Årshjul:

- Læsebånd med niveauinddelte værksteder svarende til elevens læseudvikling
- Iværksættelse af tidlig læseløft på baggrund af læseevaluering i børnehaveklassen.
- Gode læsevaner
- I Lillehus skal der være opdaterede læsekroge på alle klassetrin, som vækker vore elevers interesse for bøgernes verden og dermed giver dem lyst til at læse og skrive.

Aktiviteter:

- Differentieret repetition af de tre alfabeter det første halve år.
- Dialogisk oplæsning med fokus på ordforråd.
- Elevernes forberedte oplæsning, makkerlæsning og gentagen læsning for at styrke den flydende læsning.
- Arbejde med læsestrategier/angrebsteknikker (lydere, prikke vokaler og stavelsesdele)
- Læse forskellige genrer.
- Skrive i forskellige genrer
- Inddrage læsning og skrivning som en naturlig del af bloktimerne.

Evaluerings:

- Skriftsproglig udvikling (Ordlæseprøve 1, Sætningslæseprøve 1, Staveprøve 1) tages i slutningen af 1. klasse, men inden den sidste skolehjem samtale, hvor forældrene orienteres om deres barns læseudvikling.
- Denne evaluering gennemgås med læsevejleder, hvorefter de børn som er i risiko for at udvikle læsevanskeligheder henvises til udredning af speciallærer.
- LUS kan ligeledes anvendes

Nogle kendetegn for en elev i 1. klasse:

- Eleven er på dette trin ved at tilegne sig en læsefærdighed ved læsning af nemt tilgængelige tekster, som oftest er understøttet af flere billeder.
- Afkodningen kræver stor opmærksomhed og tager kapacitet fra forståelsesdelen.
- Eleven læser hyppige ord som ordbilleder.
- Eleven bruger bogstavernes lyde til at afkode nye ord med og korrigerer ofte sig selv.

Læsestrategi for 2. klasse

Målsætninger for 2. klasse:

- At styrke elevens lyst til at læse og skrive.
- At ruste eleven til den daglige brug af læsning og skrivning.
- At give eleven oplevelsen af at læsning åbner for en større verden af viden og oplevelser.
- At give eleven redskaber til at kommunikere mundtligt og skriftligt.

Mundtligt:

- Genfortælle et hændelsesforløb uden hjælp.
- Samtale om tekster, som eleven har set eller hørt.
- Stå frem foran klassen og præsentere et stykke arbejde.

Læsning:

- Skelne lyde, sætte lyde/bogstaver sammen og læse nye ord.
- Anvende relevante afkodningsstrategier (stave, dele, lydere).
- Skelne mellem læsemåder og anvende dem rigtigt (forberedt læsning, højtlesning, stillelæsning, frilæsning, skærmlæsning).
- Vide at der er forskel på skrevet og talt sprog.
- Vide at sproget består af ordklasser og kende de største ordklasser.
- Bruge medier til informationssøgning og udtrykke sig i forskellige medier (billeder, lyd, tekst, drama).
- Læse lette tekster uden hjælp svarende til lix 10-15.
- Læse 80-120 ord/minuttet.

Skrivning/stavning:

- Skrive forståelige tekster til andre (huskelister, breve).
- Skrive enkle tekster om egne oplevelser, og tekster som tager udgangspunkt i fri fantasi, billeder og lette genrer (historie, eventyr).
- Skrive de små og store trykbogstaver i hånden.
- Anvende computer i skrivesituationer.
- Stave lydret
- Kende til de vigtigste staveregler og vide at der er mange undtagelser fra de indlærte staveregler.

Faste tiltag:

- Læsebånd med niveaudelte værksteder svarende til elevens læseudvikling
- Fortsat fokus på læseløft på baggrund af læseevaluering i 1. klasse.
- Skolen og hjemmet skal løbende samarbejde om bibeholdelse af gode læsevaner. Dette skal bl.a. ske i kraft af adgang til litteratur på skolen og i hjemmet.
- I Lillehus skal der være opdaterede læsekroge på alle klassetrin/etager, som vækker vores elevers interesse for bøgernes verden og dermed giver dem lyst til at læse og skrive).

Aktiviteter:

- Inddrage kroppen i læse- og skriveundervisningen.
- Besøge biblioteket og samtale med eleverne om bibliotekets muligheder og opbygning.
- Medtænke læsning og skrivning i blokundervisningen.
- Prioritere læsning og skrivning så der bliver tid til ro og fordybelse.
- Styrke den faglige læsning – fagligt læsekursus.
- Styrke den skønlitterære læsning – skønlitterært læsekursus.
- Fortsat arbejde med læsestrategier/angrebsstrategier (lydere, prikke vokaler, stavelsesdeling)
- Inspirere børn og forældre i forhold til valg af læsestof til hjemmet.

Evaluering:

- Skriftsprøglig udvikling (ordlæseprøve 1, sætningslæseprøve 1, staveprøve 1) i foråret. Der sammenlignes med prøverne fra 1. Klasse
- ST2 kan anvendes til udvalgte elever
- Evt. LUS

Nogle kendetegn for en elev i 2. klasse:

- Læseren har flere læsestrategier og veksler imellem dem i en efterhånden funktionel læsning af enkle tekster.
- De bedste læsere på klassetrinnet kan anvende læsestrategierne, så de bliver i stand til at læse ukendte tekster.
- Der afkodes stadig, hvilket bevirker, at læsningen ikke er flydende.

Generelt om læsning på mellemtrinnet

Når eleverne kommer på mellemtrinnet forudsættes, at afkodningen for langt de flestes vedkommende er forholdsvis sikker. Alle har knækket koden og kan læse, og det er på dette tidspunkt, at mange elever bliver bogdroppere. Her har både forældre og lærere et ansvar, for at støtte op om barnets selvstændige læsning (frilæsning). Som udgangspunkt skal elever på mellemtrinnet dagligt læse 20 – 30 min. ud over almen lektielæsning for at få træning nok, således at eleven kan forlade skolen med en funktionel læsekompetence.

Fokus på mellemtrinnet er den **flydende læsning**, som er af afgørende betydning for elevens læseforståelse. Hvis eleven bruger for meget energi på at afkode teksten, er der ikke "energi" til at forstå teksten. Derfor fokuserer vi på, at eleverne opnår en vis hastighed i deres læsning på de forskellige klassetrin. Har eleverne udfordringer med den flydende læsning er den mest effektive træning gentagen læsning. Her vælger eleverne et startsted i teksten og læser 1 minut, efter 1 minuts læsning starter man samme sted igen og læser igen 1 minut og dette gentages 4 gange, hvorved man opnår maksimal effekt. Når eleverne læser teksten første gang skal man sikre at den afkodes korrekt – herefter kan barnet selv læse de næste tre gange. Dette skal gøres dagligt, men vil øge elevens hastighed og dermed den flydende læsning.

En anden afgørende dimension for elevens funktionelle læsekompetence er et veludviklet **ordforråd**. Man ved, at der er en stor sammenhæng mellem ordforråd og læseforståelse, hvorfor fokus på arbejdet med ordforråd må skærpes. Ordforrådet øges primært igennem læsning, da skriftsproget er meget mere nuanceret end talesproget. Dette peger igen tilbage på den vigtige daglige læsetræning, men også at de voksne som omgiver barnet/eleven ikke forfladiger deres sprog, men i stedet tager sig tid til at forklare nye ord. På mellemtrinnet må man ikke underkende den fælles tekstlæsning og samtalen om "svære" ord i teksten. Meget kan vindes ved at både forældre og lærere er bevidste om, at skubbe til udviklingen af barnets ordforråd.

Sammenfattende kan man sige at den flydende læsning og et godt ordforråd er fundamentet for en god funktionel læsekompetence, hvorfor dette bliver afgørende omdrejningspunkter for læseundervisningen på mellemtrinnet.

Læsestrategi for 3. klasse

Målsætninger for 3. Klasse:

- Bevare læseglæden og udvikle den.
- Tilegne sig viden gennem læsning.
- Blive bekendt med god børnelitteratur – få en god læseoplevelse og viden om verden før og nu.
- Gøre læsningen anvendelig i alle fag

Mundtligt:

- Formulere spørgsmål til tekster og svare på spørgsmål til tekster.
- Genfortælle/resumere en læst tekst.
- Lytte koncentreret til andres meninger/fortællinger og stille spørgsmål til dette.
- Læse højt for klassen med et godt flow og markering af punktum.
- Fortælle historier og fremføre viden om emner selvstændigt.

Læsning:

- Være i stand til at bruge læsning i alle fag til at forstå en opgave.
- Læse ukendte tekster med stigende hastighed.
- Kende forskel på skønlitteratur og faglitteratur og være i stand til at orientere sig i de to typer litteratur(indhold, stikord, register osv)
- Skelne mellem læsemåder og anvende dem rigtigt(forberedt læsning, højtlesning, stillelæsning, frilæsning, skærmlæsning...)
- Kende til de største ordklasser.
- Læse 120-150 ord i minuttet/lix 15-20

Skrivning/stavning:

- Være bevidste om de mest brugte genrer og kunne skrive korte tekster indenfor disse.
- Anvende computer i skrivestuationer – herunder lave små præsentationer.
- Lære stadig staveregler/lydfølgeregler og arbejder på udenadslære af højfrekvente ord.
- Være i stand til at bøje ord indenfor de største ordklasser(Navneord, udsagnsord og tillægsord).
- Kende til de mest almindelige grammatiske øvelser: sætte punktum, store og små bogstaver.

- Kende til til procesorienteret skrivning og anvende den i egne skriveprocesser.
- Stavelserdele.

Faste tiltag:

- Læsebånd
- Adgang til spændende litteratur i klasselokalet.
- Fortsat fokus på vigtigheden af læsning i fællesskab med hjemmet.
- Evaluere i efterår og igen i forår.
- Arbejdet med læsning i de forskellige fag, skal fremgå af årsplanerne.

Aktiviteter:

- Læsekursus.
- Læsekontrakter oprettes og eleverne begynder at lave boganmeldelser til de læste bøger.
- Læreren læser højt (inspirere til indlevelse i læsningen)
- Vi læser fælles tekster som danner udgangspunkt for fælles diskussioner
- Eleverne skriver nytårstaler og holder tale for klassen (optages til efterfølgende evaluering).
- Biblioteksbesøg evt. booktalk

Evaluering:

- Skriftsproglig udvikling (ordlæseprøve 2, sætningslæseprøve 2, staveprøve 2)
- Evt. LUS
- Hastighedsprøver (evt. www.frilæsning.dk - læseræs)
- ST3 kan anvendes til udvalgte elever

Nogle kendetegn for en elev i 3. klasse:

- Læseren læser flydende med god forståelse.
- Læseren vælger tykkere bøger på hylderne.
- Læseren foretrækker stillelæsning.

Læsestrategi for 4. klasse

Målsætninger for 4. klasse:

- Bevare den indre motivation for læseglæde
- Skabe læsere med en aktiv læseindstilling

- Skabe gode læsere gennem øget læsning og varieret tekst og genreudvalg

Mundtligt:

- Læse tekster op med tydelig artikulation og betoning, samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel

Læsning:

- Tillære sig anvendelse af sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i alderssvarende tekster og genre
- Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier samt kende forskellige læseteknikker
- Søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk
- Fokus på læsehastighed (180 (150) ord i minuttet i 4. klasse/ lix 20-25)
- Læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster med god forståelse
- Læse med bevidsthed om eget udbytte af det læste samt formidle forståelse for det læste - mundtligt og skriftligt
- Læse sig til danskfaglig viden
- Udvikle og vedligeholde læserutiner
- Søge og vælge skøn- og faglitteratur på bibliotek og i digitale medier
- Kendskab til den danske litterære kanon
- Læse lette norske og svenske tekster

Skrivning/stavning:

- Kunne skrive sammenhængende fiktions- og faktatekster.
- Kunne strukturere en tekst kronologisk.
- Kunne bruge almindelige staveregler som viden om betydningen af lang og kort vokal.
- Kunne anvende afsnit samt tegnsætning.
- Kunne anvende tekstbehandling og søge på internettet.

Faste tiltag/Aktiviteter:

- Brug af materialet "Læs med!"
- Læsekontrakt (elevintra)
- Læsebånd

- Daglig læsning (20 min hver dag)
- Eleverne skriver og afholder nytårstaler (optages evt. til efterfølgende evaluering)
- Daglig ordforklaring og begrebsafdækning

Evaluering:

- Skriftsproglig udvikling (ordlæseprøve 2, sætningslæseprøve 2, staveprøve 2)
- Hastighedsprøver efterår og forår (evt. www.frilæsning.dk)
- Evt. LUS
- ST4 til udvalgte elever

Nogle kendetegn for en elev i 4. klasse:

- Læser helst stillelæsning.
- Læser tykkere bøger og serier.
- Læser med en hastighed på ca. 150 ord i minuttet.

Læsestrategi for 5. klasse

Målsætninger for 5. klasse:

- Bevare den indre motivation for læseglæde
- Skabe læser med en aktiv læseindstilling
- Skabe gode læsere gennem øget læsning og varieret tekst og genreudvalg

Mundtligt:

- Læse tekster op med tydelig artikulation og fortolkende betoning, samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel, afpasset efter genre og formål

Læsning:

- Beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i alderssvarende tekster og genre
- Søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk i trykte og elektroniske midler

- Udvikle læsehastighed og tilpasse læsemåde til genre og sværhedsgrad (180 ord i minuttet i 5. klasse/ lix 25-30)
- Læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse
- Læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste samt fastholde og formidle hovedindholdet af det læste i skriftlig og mundtlig form
- Læse sig til danskfaglig viden
- Udvikle og vedligeholde læserutiner og oparbejde læsekultur
- Søge og vælge skøn- og faglitteratur på bibliotek og i digitale medier til egen læsning og opgaveløsning
- Kendskab til den danske litterære kanon
- Læse lette norske og svenske tekster

Skrivning/stavning:

- Kunne strukturere og skrive tekster i forskellige genrer.
- Have en begyndende viden om forskellen mellem tale- og skriftsprog.
- Skrive med et ordforråd tilpasset forskellige teksttyper.
- Stave alle højfrekvente ord korrekt og kende til det morfematiske staveprincip.
- kunne anvende tekstbehandling og søge hensigtsmæssigt på internettet.

Faste tiltag/Aktiviteter: (Tiltag og aktiviteter?)

- Brug af materialet "Læs med!"
- Læsekontrakt (elevintra)
- Læsebånd
- Daglig læsning (20 min hver dag)
- Oplæsning/formidling af tekster for venskabsklasse
- Eleverne skriver og afholder nytårstaler (optages evt. til efterfølgende evaluering)
- Daglig ordforklaring og begrebsafdækning

Evaluering:

- Skriftsproglig udvikling (ordlæseprøve 2, sætningslæseprøve 2, staveprøve 3)
- Hastighedsprøver efterår og forår (evt. www.frilæsning.dk)
- Evt. LUS
- ST5 til udvalgte elever

Nogle kendetegn for en elev i 5. klasse:

- Læser helst stillelæsning.
- Læser længere og mere komplekse bøger og faglitteratur.
- Læser med en hastighed på ca. 180 ord i minuttet.

Læsestrategi for 6. klasse

Målsætninger for 6. klasse:

Mundtligt:

- Læse tekster op med tydelig artikulation og fortolkende betoning, samt bruge kropssprog og stemme som udtryksmiddel, afpasset efter genre og formål.

Læsning:

- Anvende sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper.
- Læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier samt kende forskellige læseteknikker
- Læse alderssvarende skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse
- Læse sig til danskfaglig viden
- Læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste
- Udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur
- Søge og vælge skøn- og faglitteratur på bibliotek og internet til egen læsning og opgaveløsning.

Skrivning/stavning:

- Strukturere og skrive tekster i forskellige fiktive og ikke-fiktive genrer.
- Skal kunne indsamle og disponere stof før skrivning samt skrive fra idé til færdig tekst.
- Skal kunne skrive kommenterende, forklarende og argumenterende med et tilpasset ordforråd tilpasset genren.
- Stave alle højfrekvente ord korrekt samt anvende det morfematiske princip dvs. at et rod-morfem er en konstant størrelse, som altid fastholder sin staveform uafhængig af sammenhæng.

- Kunne anvende tekstbehandling med en funktionel skriveteknik samt søge hensigtsmæssigt på internettet.

Faste tiltag/aktiviteter:

- Læsebånd fra uge 43-6.
- Procesorienteret skrivning, fx Skrivevejen med evalueringsark.
- Projektarbejde
- Læs med af Hanne Fabrin
- Boganmeldelser, mundtlige som skriftlige
- Læsekontrakt på E Levintra. Eleven opfordres til at skrive læste sider ind i kontrakten, hvilket skaber et overblik for både elev og lærer.

Evaluering:

- Skriftsproglig udvikling (bl.a. staveprøve 3)
- Læsehastighedsprøver (evt. www.frilæsning.dk)
- Hastighedsprøver ved Gyldendals Webprøver, læsning
- ST6 kan anvendes til udvalgte elever

Nogle kendetegn for en elev i 6. klasse:

- Anvender forskellige læsemåder – oversigtslæse, punktlæse og nærlæse.
- Kan selvstændigt kunne udfærdige et resumé og et referat af en læst tekst.
- Ved afslutningen af 6. klasse bør elevens hastighed være 200 ord/minuttet (ved lix 30-35) i både skønlitterær og faglig læsning.

Yderligere målsætninger:

- At motivere eleverne til at blive i bogverdenen. Mange undersøgelser viser, at det er på mellemtrinnet, der er flest bogdroppere.
- At sikre en god læseforståelse, også når der er tale om faglitteratur, hvor bl.a. manglende ordkendskab kan betyde en forringet læseforståelse.
- At eleven anvender læsning og skrivning gennem opsøgende, udforskende og kritisk virksomhed i alle fag og på tværs af fagene.
- Der skal fortsat arbejdes med elevens læsning. Læseformål og læsestrategier skal fortsat trænes. Der skal undervises i læseformer som punktlæsning, skanne- og skimmeteknikker, oversigtslæsning og nærlæsning
- **Faglig læsning** kræver ekstra opmærksomhed. Selv en dygtig læser kan have svært ved på en gang både at skulle læse tekst, illustrationer, grafer, diagrammer m.v. – samt bearbejde og samle de forskellige typer af informationer.
- Udvikling af elevernes faglige læsning er ikke kun dansklærerens opgave, her skal alle **faglærere** være opmærksomme og målrettet undervise i fagets termer.
- Læseindlæring, automatisering, konsolidering og fortsat læseudvikling tager tid og titler. Der bør fortsat flere gange om ugen gives tid og rum til læsning i dansktimerne.
- Ligeledes er det meget vigtigt, at forældrene fortsat bakker op om læsningen og viser interesse. Der skal fortsat læses 10 sider **hver** dag eller som minimum 30 minutter dagligt.

Eleverne skal opmuntres til at læse meget. Et godt læsemiljø på skolen er vigtigt for en god og alsidig læseindlæring.

Det skabes i den enkelte klasse med meget og alsidigt læsestof og gode vaner omkring læsningen.

Det er en god ide at gå på "Det store bibliotek". Lave aftaler med børnebibliotekaren og sikre, at alle har eller får mulighed for at få lavet lånerkort.

Derudover er bestillinger fra CFU af forskellige romaner, målrettet 6. klasse, et "must". En fælles samtale om temaer og motiver i romanerne, kan være med til at sikre dels en fælles forståelse, men også en fælles god læseoplevelse.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne i 6. klasse tilegner sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at:

- Læse sikkert og med passende hastighed.
- kunne anvende forskellige læsemåder – oversigtslæse, punktlæse og nærlæse.
- Fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af understregning, referat og resumé..
- Læse op og gengive egne og andres tekster i dramatisk form.
- Læse lette norske og svenske tekster.
- Kende forskelle og ligheder mellem det talte og det skrevne sprog.
- Kende forskellige genrer inden for fiktion og ikke-fiktion.
- Søge informationer på forskellige måder samt forholde sig til resultaterne.
- Ved afslutningen af 6. klasse bør elevens hastighed være 175 ord/minuttet (ved lix 30-35) i både skønlitterær og faglig læsning.
- Ved afslutningen af 6. klasse bør eleven selvstændigt kunne udfærdige et resumé og et referat af en læst tekst.